

Broj 5, Godina II, 12. Veljače 1992, Zagreb, Cijena 50 CRD

HRVATSKI VOJNIK

OZNAKE HRVATSKE VOJSKE

DAIDŽA NA BRANIKU DOMOVINE

Reporterka »Hrvatskog vojnika« posjetila je legendu domovinskog rata

Kako biti objektivan? Kako opisati čovjeka kojeg nakon prvog viđenja doživis kao oca, legendu? Mato Šarlija-Daidža, čovjek od svojih sedamdesetak godina, lica s kojeg se čita povijest, ljubav, patnja, tragedija. Rođen, ne zna točno gdje i kada, znali su to njegov otac i majka. Više od svega je volio i voli ovu Zemlju i za to bio kažnjava, proganjan, ponižavan. Ostali su ožiljci na rukama, nogama, licu, a najteži oni na duši. Nakon niza godina u tuđini, u veljači 1991. godine vraća se u Domovinu. Osjećao je da će ponovno prokrvariti.

Danas je zapovjednik I. dobrovoljačke pukovnije »Kralj Tomislav«. Ovo je priča koju nam je ispričao pri našoj posjeti njegovoj jedinici.

Kako je nastajala I. dobrovoljačka pukovnja »Kralj Tomislav«?

Kada sam se vratio u Domovinu, u veljači 1991. god., osjećao sam da neće biti dobro. Okupio sam oko sebe nekolicinu mladih ljudi, svakim danom ih je bilo sve više. Bilo je teško. Nismo imali ni opreme, ni oružja... mladići su dolazili i donosili oružje koje su sami nabavili. Pukovnja je osnovana početkom travnja 1991. u Čepićima. Borce sam pripremao ilegalno, jer nije se očekivao napad na Dubrovnik i njegovu okolicu. »Cryenkapice«, kako ih od milja zovemo, su sudjelovale u borbama na gotovo svim frontama Južne Dalmacije... u obrani Dubrovnika, na Osojniku, u Čepićima, Stonu, Konavoskim brdima. Teško je sjećati se tih vremena. Bilo je pogreška, puno »vojvodaa«, a malo stručnjaka. Neki vole kazati izdaja, ali prije svega tu je bio strah, nepripremljenost. Nije bilo lako dijete od devetnaest godina ujutro obući u uniformu, a navečer ga staviti na položaj.

Nismo mi stvorili Republiku, a rat je počeo. Nismo imali vremena. Prvi napadi koje smo osjetili u Južnoj Dalmaciji bili su od brigade »Savo Kovačević«, trebinjsko-niškičke, četničke. To su pljačkaši. Bore se samo oko sela gdje mogu pljačkati. Sada im neće teško pasti poyući se, više nemaju što odnijeti. Boreći su ogorčeni. Postojala je velika želja da se uzvрати istom mjerom. Sve je bilo spremno da se krene na Trebinje. Spriječio sam to. Toga kod nas nema: Nema krvne osvete. Bilo je pogreška, bilo je heroja kojima sam bio dosadan sa svojim prodikama.

Daidža u posjeti Vrhovnom zapovjedniku Hrvatske vojske dr. Franji Tuđmanu

Mladi – uzdanica Hrvatske

Nikada, ni kao vojnik, niti kao čovjek nisam savio vrat pred nekim i poklonio mu se. Danas to želim i moram učiniti... našoj djeci, našim mladima. Oni su nam dali i daju lekciju rodoljublja, borbenosti, volje za ostvariti ono što mi nismo bili u stanju. Neki još nisu svjesni da Hrvatsku ne možemo imati bez naše mladosti, odgoja. Želim da naša mladost izgradi ovu Zemlju i da je vodi. Nešto poput naše pukovnije u kojoj je starosni prosjek 23 godine. Djeca znaju što trebaju učiniti, kroz borbe i obuku su se iskalili i naučili. Hrvatska su djeca pametna i po roditeljima i po školi, a posebice

Brigadir Mato Šarlija – Daidža

ako znaju što hoće. Vrijeme je da ono dotrajalo, staro, ode. Tu sam naišao na otpor kod onih monopolista, koji se teško mire s tim da trebaju otići. Kod onih koji bi i da im je 95 godina još govorili da mladima ne treba ništa, odnosno da su nedorasli svojim odgojem. Mladi su naša škola, kakvi god da jesu. Kad sve bude gotovo, da li moj narod, da li neprijatelj – neka me razapnu za ljubav ovih malih, kako ih zovem pilića, ovih lijepih djevojaka, ovih lijepih mladića, ako mi nismo imali sreću neka oni imaju siguran mir i bolju budućnost. Ne želim da itko makar godinu dana mladi legne u grob prije mene. Protilo se previše krvi, puno je grobova, misa zadušnica za tu našu davnu želju za slobodom i neovisnošću. Sve svoje nade ulažem u ovu našu djecu. Svoje borce znam zaružiti, ali i poljubiti. U svjici treba biti zapovjednik, ali i otac. Možda bih bio drugačiji da nisam roditelj. Kada vojnik dođe pred mene pomislim da mi je sin, osjećam ga tako, tako ga i zovem. Siguran sam da naši mladi neće nikada odustati od borbe za ovu našu predivnu Domovinu.

Bio bih najsjretiniji kada bi se borili olovkama i kompjutorima... Vjerujem da i njihovi mladi počinju shvaćati i da će među njima doći do pokretanja i da će izaći na površinu razumni ljudi. Ako i njihov mladić pogine kao i naš, mislim da njegova majka nije drugačija majka. Govorim kao roditelj i kao čovjek, na kao vojnik. Kao vojnik... Ovo je rat, danas se ne svira klavir, puca se. Vojnik, kada krene u rat zna što treba činiti. Osnovno, mora štiti svoj život, da bi živ mogao štiti svoj dom, svoju Domovinu, Slobodu. Sloboda se ne dobiva džabe. Danas je plaćamo životima, borbom, krvlju. Nesretan sam što je tako. Tako su nam nametnuli. Nakon toliko žrtava, ne smijemo i nećemo to izgubiti.

Ovi naši mladi su jedino što me još drži u životu. Ne znam smijem li se malo našaliti, da kažem, ne dao Bog da budu kao mi. Moral je prvo. Ako nema morala, nema ni ponosa, ni nacije, ni Boga, ni vjere. Ako ima morala ima živog, čistog čovjeka.